

Галина ТЕМНИК,
orcid.org/0000-0001-9312-7681

наукова співробітниця
Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків із діаспорою
Національного університету «Львівська політехніка»
(Львів, Україна) temnyk.science@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЗА КРАЇНОЗНАВЧИМ ПІДРУЧНИКОМ «КЛЮЧ ДО УКРАЇНИ: МІСТА І ЛЮДИ»

У статті охарактеризовано загальнометодичний погляд на процес формування лексичної компетентності під час вивчення іноземної мови як базової для здобуття інших мовленнєвих навичок, узагальнено його основні проблеми (вибір лексики, її обсяг та послідовність у навчанні), етапи (ознайомлення з лексикою та автоматизація лексичних навичок на рівні словоформи і понадфразової єдності: діалогічної, монологічної), які пропонують науковці та методисти, а також наведено особливості опанування лексичних навичок за допомогою лінгводидактичних вправ на кожному з етапів; визначено основні типи вправ, їхню послідовність і взаємозв'язок. Порушено питання методики формування лексичної компетентності, яка використовується у підручниках із навчання іноземної мови, зокрема країнознавчих. Проаналізовано стан досліджень у галузі методики викладання української мови як іноземної, зокрема відзначено відсутність загальної методики викладання української мови як іноземної та наявність лише часткових досліджень у галузі формування лексичної компетентності з української мови як іноземної. На матеріалі країнознавчого підручника «Ключ до України: міста і люди» наведено типологію всіх вправ цього навчального ресурсу, досліджено вправи лексичного типу, класифіковано ці вправи на підтипи, відповідно до методичних прийомів, використаних у них. До переліку цих підтипів увійшли вправи, спрямовані на: вибір слів із переліку за належністю до однієї тематичної групи; ідентифікацію слова, яке не стосується тематичної групи; пошук значень слів із переліку; пошук синонімів чи антонімів до слів із переліку; групування слів за тематичними групами, узагальнювальними словами; вставлення слів у речення чи тексти за значенням; встановлення слова за значенням; формулювання значення слова; встановлення слів за зображеннями; роботу зі сталими висловами. З огляду на аналіз кожного підтипу визначено три категорії, до яких належать підтипи проаналізованих лексичних вправ, серед них: 1) слово – зображення; 2) слово – значення; 3) слово – відношення з іншими словами. Завдяки аналізу кожного з підтипів лексичних вправ встановлено їхню належність до етапу автоматизації лексичних навичок.

Ключові слова: лексична компетентність, етапи формування лексичної компетентності, лексична навичка, лексична одиниця, лексична вправа, підтипи лексичних вправ.

Halyna TEMNYK,
orcid.org/0000-0001-9312-7681

Researcher
International Institute of Education, Culture and Diaspora Relations
of the Lviv Polytechnic National University
(Lviv, Ukraine) temnyk.science@gmail.com

FORMATION OF LEXICAL COMPETENCE IN THE TRAINING PROCESS ACCORDING TO THE CULTURAL TEXTBOOK “THE KEY TO UKRAINE: CITIES AND PEOPLE”

The article describes the general methodological view on the process of formation of lexical competence during the study of a foreign language as a basis for acquiring other speech skills, summarizes its main problems (vocabulary selection, its volume and sequence in learning), stages (vocabulary familiarization and automation of lexical skills word-form and supra-phrase unity – dialogic, monologue), which are offered by scientists and methodologists, and also features of acquisition of lexical skills by means of linguodidactic exercises at each stage are given, the basic types of exercises, their sequence and interrelation are specified. The question of the method of formation of lexical competence used in textbooks on foreign language teaching, in particular country studies, is raised. The state of research in the field of methods of teaching Ukrainian as a foreign language (UMI) is analyzed separately, in particular, there is no general methodology for teaching UMI and the presence of only partial research in the field of lexical competence in UMI. The typology of all exercises of this educational resource is presented on the material of the cultural textbook “Key to Ukraine: cities and people”, exercises of lexical type are separately analyzed, classification of these exercises on subtypes is carried out, according to the methodical receptions used in them. The list of these subtypes includes exercises aimed at selecting words from the list according to one thematic

group, identifying a word that does not belong to the thematic group, searching for meanings of words from the list, searching for synonyms or antonyms to words from the list, grouping words by thematic groups, generalizing words, inserting words into sentences or texts by meaning, establishing word by meaning, formulating the meaning of a word, establishing words by images, working with constant expressions. In connection with the analysis of each subtype, three categories have been identified, which include subtypes of the analyzed lexical exercises, among them: 1) word – image, 2) word – meaning, 3) word – relationship with other words. Due to the analysis of each of the subtypes of lexical exercises, their affiliation to the stage of automation of lexical skills is established.

Key words: lexical competence, stages of formation of lexical competence, lexical habit, lexical unit, lexical exercise, subtypes of lexical exercises.

Постановка проблеми. Формування лексичної компетенції у процесі вивчення іноземної мови, зокрема української мови як іноземної (далі – УМІ), – важлива умова опанування інших мовленнєвих навичок. Як зазначають автори однієї з методик викладання іноземної мови, «лексика вивчається не для того, щоб її просто знати, а для того, щоб спілкуватися, користуючись нею у взаємозв'язку з іншими засобами: фонетичними, грамаічними, невербальними. Тобто навчання лексики не є самоціллю, а є засобом навчання усіх видів мовленнєвої діяльності» (Бігич та ін., 2013). Це завдання лінгводидактика виконує за допомогою різних методів та навчальних засобів.

Вивчення лексики у курсі іноземної мови передбачає вирішення трьох проблем: яку саме лексику вчити, її послідовність (питання лексичного мінімуму на кожному рівні), в якому обсязі та з якою швидкістю вивчати лексику, якими методами навчати. Вирішення першої проблеми пов'язане з визначенням лексичних мінімумів для кожного рівня навчання іноземної мови. Для УМІ це питання наразі залишається невирішеним, незважаючи на те, що вже укладені та затверджені Стандартизовані вимоги до рівнів навчання української мови як іноземної (Мазурик та ін., 2020). Однак у питанні обсягу та швидкості засвоєння лексики цей документ визначає необхідні параметри. Щодо третьої проблеми, а саме методів навчання лексики, тут маємо напрацювання методистів, викладачів та авторів підручників і посібників з УМІ. В методах навчання лексики можемо виокремити кілька складників: методи роботи в аудиторії (здебільшого усні), які використовує викладач, методи навчання, які застосовують самі студенти, методи навчання лексики, використані у підручниках, посібниках та інших навчальних ресурсах. Кожен із цих напрямів вимагає окремого розгляду та має свою проблематику. Зокрема, якщо говорити про методику формування лексичної компетенції, використану у підручниках, то тут необхідно досліджувати типологію та послідовність лексичних вправ у різних типах підручників.

Країнознавчий аспект вивчення іноземної мови також передбачає збагачення словникового

запасу, поглиблення лексичних компетентностей. Однак словник країнознавчого напрямку має свої особливості, оскільки містить країнознавчі поняття, часто застарілі чи рідковживані слова, велику частку власних назв. У зв'язку з цим важливо простежити, які методичні прийоми застосовують для вивчення лексики в цій галузі лінгводидактики, що сприятиме формуванню та розвитку методики викладання УМІ.

Аналіз досліджень. Українська лінгводидактика у цей час ще не має жодного видання цілісної методики викладання УМІ. Однак маємо праці науковців, методистів, які стосуються викладання іноземної мови загалом. Зокрема, наведемо приклад декількох україномовних монографій (Ніколаєва, 2002; Бігич та ін., 2013; Тарнопольський, Кабанова, 2019). У цих працях розглянуто деякі теоретичні питання формування лексичної компетентності у процесі вивчення іноземної мови. Методисти в цих дослідженнях оперують такими базовими поняттями, як лексична одиниця (одиниця навчання лексичного матеріалу), лексичні навички, лексична компетентність. «Лексичні навички слід розглядати як найважливіший та невід'ємний компонент змісту навчання іноземної мови, а їх формування і є метою навчання лексичного матеріалу» (Ніколаєва, 2002: 92).

У процесі формування лексичної компетентності методисти і науковці загалом виокремлюють два етапи: етап ознайомлення (або презентації) та етап автоматизації на рівні словоформи і понадфразової єдності (Бігич та ін., 2013; Ніколаєва, 2002). Кожен із етапів характеризує окремий перелік вправ. Зокрема, для презентації чи ознайомлення з лексикою використовують перекладні (однослівний, багатослівний, пофразовий переклади, тлумачення, дефініція або визначення) та безперекладні (наочна семантизація; мовна семантизація за допомогою контексту та зіставлення з іншими словами; дефініція за допомогою відомих слів; тлумачення іноземною мовою) способи семантизації. Автори методик також додають до переліку способів правило вибору оптимальної семантизації. «Оптимальність способу семантизації визначається його економічністю і надійністю:

що менше зусиль і часу потрібно для розкриття значення нового слова, то краще обрано спосіб семантизації» (Ніколаєва, 2002: 96).

Щодо етапу автоматизації лексичних навичок, тут типологія вправ залежить від словника: активного чи пасивного. У працях (Бігич та ін., 2013; Ніколаєва, 2002) автоматизація активного словника передбачає такий перелік умовно-комунікативних рецептивно-репродуктивних і продуктивних вправ: імітацію зразка мовлення (далі – ЗМ), лаконічні відповіді на альтернативні запитання, підстановку в ЗМ, завершення ЗМ, розширення ЗМ, відповіді на інші типи запитань, самостійне вживання лексичної одиниці (далі – ЛО) у фразі та реченні, об'єднання ЗМ у понадфразові єдності: діалогічну та монологічну. Доповнюють автоматизацію активного словника перелік некомунікативних вправ на засвоєння форми і значення ЛО (повторення слів; згадування і називання слів із певною орфограмою, афіксом; групування слів; розташування слів в алфавітному порядку; згадування і називання всіх видових визначень родового поняття; вибір із низки слів того, що відповідає (не відповідає) обраній темі; заповнення пропусків у реченнях відповідними словами; називання слова за його дефініцією або зображенням; вибір синоніма, антоніма, еквівалента рідною мовою) та перелік некомунікативних вправ на засвоєння сполучуваності (складання словосполучень з окремих слів; розширення речення за допомогою означень до виділених іменників, додатків до дієслів; називання іменників, які вживаються з конкретним дієсловом; вилучення з низки слів тих, які не поєднуються з ключовим; пошук еквівалентів у рідній мові). Ще один комплекс некомунікативних рецептивних і рецептивно-репродуктивних вправ спрямований на автоматизацію пасивного та потенційного словника (заповнення пропусків у тексті; співвіднесення багатозначного слова з його еквівалентами у рідній мові; вибір значення багатозначного слова, наявного у контексті; вибір з тексту слів на основі семантичної чи тематичної спільності; вибір ключових слів у реченні, абзаци, тексті; пошук незнайомих слів у тексті; пошук слів, що виражають певну оцінку, характеристику; пошук у тексті інтернаціональних слів; підбір до інтернаціональних слів еквівалентів у рідній мові; визначення значень слів за компонентами; визначення значень слів за допомогою відомих афіксів; визначення значень слів, утворених конверсією; здогадка про значення за контекстом).

Як бачимо, типологію вправ у процесі формування іншомовної лексичної компетентності науковці визначають за типом словника (у зазна-

чених працях – це активний, пасивний і потенційний), робота над збагаченням якого ще триває. Дещо відмінну, однак таку, що базується на розподілі лексики, концепцію формування лексичної компетентності пропонують О. Тарнопольський та М. Кабанова. Як стверджують дослідники, «розробка адекватної методики навчання лексики в зазначених умовах браку можливостей для достатньої повторюваності в іншомовній комунікації кожної ЛО, яка вводиться в навчальному процесі, залежить від оптимального методичного розподілу підбраного для навчання словникового мінімуму» (Тарнопольський, Кабанова, 2019: 234). У цій концепції автори пропонують розподіл словникового запасу мовця на чотири категорії (первинний базовий словниковий мінімум; вторинний базовий словниковий мінімум; факультативний словниковий мінімум; потенційний словниковий мінімум), кожній із яких притаманна окрема методика навчання.

Деякі аспекти вивчення лексики висвітлили у розвідках із навчання УМІ українські лінгводидакти, серед яких: Г. Бойко (Бойко, 2019), І. Зозуля, А. Стадній (Зозуля, Стадній, 2019), І. Юзвяк, О. Качала (Юзвяк, Качала, 2018), Л. Гавриловська (Гавриловська, 2017), Н. Хібеба (Хібеба, 2017) та інші. У цих працях висвітлені окремі питання методики формування лексичної компетентності з УМІ. Однак, зважаючи на відсутність цілісних праць з методики викладання УМІ, саме вищенаведені дослідження, зокрема, і запропоноване у цій статті, сприятимуть її формуванню.

Мета статті – проаналізувати вправи країнознавчого підручника «Ключ до України: міста і люди» (Т. 1) (Ключковська та ін., 2020); визначити всі вправи, які спрямовані на роботу з лексикою; здійснити детальний аналіз і класифікацію лексичних вправ відповідно до їх особливостей; на основі проаналізованої теоретичної літератури з методики викладання іноземної мови встановити типологію вправ, спрямованих на розвиток лексичних навичок; узагальнити принципи навчання лексики у країнознавчому курсі.

Для дослідження обрано метод аналізу вправ підручника за навчальною метою та структурою вправ, відповідно до відомих у лінгводидактиці класифікацій, групування на типи вправ, відповідно до їх навчальної мети і структури, укладення їх переліку, аналіз лексичних вправ, визначення критеріїв поділу на підтипи.

Виклад основного матеріалу. В процесі аналізу комплексу дотекстових та післятекстових вправ підручника «Ключ до України: міста і люди» (Ключковська та ін., 2020) виокремлено п'ять

основних типів вправ, серед яких: лексичні, словотвірні, граматичні, змістові, комунікативні. Предметом аналізу статті є лексичні вправи, до них увійшли ті, що спрямовані на роботу зі словами, словосполученнями, фразеологізмами та іншими сталими висловами, з їхніми значеннями та вживанням. У межах цього типу автори підручника використали декілька методичних прийомів, відповідно до яких можемо виокремити такі підтипи:

1. *Вибір слів із переліку за належністю до однієї тематичної групи.* Наприклад, у вправі 1 (с. 98) необхідно вибрати з переліку тварин лише назви домашніх тварин; у вправі 3 (с. 6) – вибрати слова, які стосуються тематики міста. За допомогою цих вправ можна здійснити діагностику знання тематичної групи слів, а також перевірити чи потренувати вміння ідентифікувати слова однієї групи з переліку. Такі вправи у підручнику виконують роль дотекстових і в такий спосіб актуалізують тематичні групи слів, використані у тексті.

2. *Ідентифікація слова, яке не стосується тематичної групи.* Цей підтип можемо назвати зворотною реалізацією першого, коли потрібно обрати те слово, яке не стосується тематичної групи. В цьому підтипі автори також використали й інші методичні прийоми, скажімо, вибір зайвого слова не за належністю до однієї тематичної групи, а за відмінністю значення. Наприклад, вправа 4 (с. 77), де подано кілька груп слів, пов'язаних загалом із музичним мистецтвом, та декілька слів, які не належать до цієї тематичної групи й які необхідно ідентифікувати. Вправа 2 (с. 105), вправа 3 (с. 111), вправа 2 (с. 130), вправа 7 (с. 173).

3. *Пошук значень слів із переліку.* Цей підтип представлений вправами 4 (с. 7), 3 (с. 47), 1 (с. 66), 1 (с. 92), 3 (с. 157). Як правило, вправа містить слова однієї тематичної групи, тлумачення значень, відповідно, можуть бути схожими або досить близькими, що сприяє глибшому аналізу кожного значення під час пошуку та з'ясування відмінностей. Ще один вимір корисності такого типу завдань – це розвиток навичок роботи зі словниковими тлумаченнями.

4. *Пошук синонімів чи антонімів до слів із переліку.* Це один із найбільш кількісно представлених підтипів, оскільки становить 16 вправ. Серед них: вправа 13 (с. 15), 3 (с. 24), 3 (с. 40), 4 (с. 48), 10 (с. 55), 12 (с. 55), 2 (с. 62), 8 (с. 65), 9 (с. 76), 1 (с. 84), 2 (с. 85), 8 (с. 129), 4 (с. 131), 1 (с. 136), 2 (с. 137), 1 (с. 182). У більшості вправ необхідно утворити синонімічні пари, в одному випадку необхідно знайти синоніми, враховуючи контекст, як-от у вправі 2 (с. 62). Переважно у цьому підтипі вправ необхідно скласти синонімічні чи антонімічні пари

із наведених у внутрішньому матеріалі вправи слів, у двох вправах: 1 (с. 136) і 1 (с. 182), необхідно здійснити пошук у зовнішньому матеріалі вправи – словнику чи тексті. Ще однією цікавою вправою є добір синонімічних фразеологізмів до одного словосполучення (вправа 2, с. 137). Цей підтип вправ допомагає збагатити словник мовця за допомогою встановлення зв'язків з іншими словами.

5. *Групування слів за тематичними групами, узагальнювальними словами.* Цей підтип представлений невеликою, але різноманітною кількістю вправ: маємо групування в межах внутрішнього матеріалу вправ і групування із залученням зовнішнього матеріалу: вправа 9 (с. 90), 8 (с. 102), 7 (с. 149), 6 (с. 155). Доповнює низку вправ цього підтипу групування за одним напрямом двох груп слів, як у вправі 1 (с. 176), де потрібно ділити і назви продуктів, і назви кулінарних процесів за назвами страв. До групування залучені також різні за частиномовною належністю одиниці, так, є вправи із групуванням лише іменників (вправа 2, с. 17) або лише прикметників (вправа 6, с. 44), також є вправи із групуванням одиниць різної частиномовної належності та навіть із групуванням словосполучень (вправа 7, с. 155). Маємо узагальнені тематичні групи: люди, тварини, особи, речі, місця (вправа 2, с. 17), форми, матеріал, розмір (вправа 6, с. 44), а також досить конкретні: Іван Мазепа і Мотря (вправа 7, с. 155), звертання до закоханих (вправа 6, с. 155), кулінарні страви (вправа 1, с. 176), мистецькі жанри (вправа 9, с. 90) чи набір різних слів: свято, фестиваль, традиція, емоція тощо (вправа 7, с. 149).

6. *Вставлення слів у речення чи тексти за значенням* – ще один із численних підтипів лексичного типу вправ підручника, до якого відносяться 12 вправ: 6 (с. 8), 9 (с. 28), 5 (с. 48), 8 (с. 52), 7 (с. 81), 8 (с. 82), 6 (с. 87), 2 (с. 93), 1 (с. 104), 8 (с. 109), 1 (с. 118), 1 (с. 162). Цей тип представлений кількома варіантами: вставленням із загального переліку слів, вставленням із переліку трьох варіантів безпосередньо у реченні, вставленням без переліку варіантів. Одна з зазначених вправ (6, с. 8) містить перелік значень слів, які мають допомогти у процесі вставлення. Особливістю таких вправ є межування з граматичними вправами, оскільки у більшості варіантів потрібно не лише обрати слово за значенням, а й поставити його у потрібну форму. До такого підтипу також належать вправи, пов'язані з зовнішнім матеріалом вправи (1, с. 104; 1, с. 118).

7. *Встановлення слова за значенням.* Сюди входить невелика кількість вправ, серед яких: 10 (с. 13), 3 (с. 85), 3 (с. 99), 1 (с. 145), 3 (с. 163).

Переважно у вправах цього підтипу зібрані значення слів однієї тематичної групи. Їх особливістю є те, що встановлення слова за значенням може відбуватися без довідки чи переліку слів або ж навпаки – можна визначати слова за значенням за допомогою довідки (вправа 3, с. 163) чи словника (вправа 1, с. 145). Такі вправи можуть мати ігровий характер, як-от вікторина на с. 13.

8. *Формулювання значення слова.* Цей підтип представлений трьома вправами: 1 (с. 30), 8 (с. 141), 8 (с. 149), що об'єднані необхідністю сформулювати значення слів, однак вправа 1 (с. 30) пропонує позаконтекстне встановлення значення, а вправи 8 (с. 141) і 8 (с. 149) спрямовані на встановлення значень у контексті та, до того ж, пов'язані необхідністю ідентифікації прямого і переносного значень.

9. *Встановлення слів за зображеннями.* Цей підтип поєднує метод використання зображення для актуалізації потрібних слів. У підручнику у трьох вправах реалізовані декілька варіантів: встановлення назв зображень за допомогою переліку наведених слів (вправа 2, с. 40), встановлення назв зображень без переліку (вправа 2, с. 151), встановлення слів, які пов'язані з зображенням (вправа 2, с. 177).

10. *Робота зі сталими висловами.* Підручник містить 2 вправи із роботи зі сталими висловами. В одному випадку необхідно утворити сталі словосполучення із заданих частин (вправа 8, с. 122), в іншому – встановити асоціації зі сталих висловів і назв професій (вправа 2, с. 183).

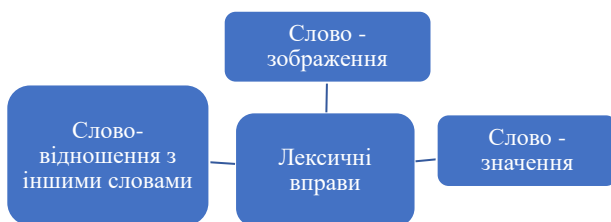

Схема 1.1

Проаналізувавши підтипи лексичних вправ у підручнику, можемо виокремити їх у 3 категорії (схема 1.1): 1) слово – зображення (9 підтип); 2) слово – значення слова (3, 6, 8 підтипи);

3) слово – відношення з іншими словами (1, 2, 4, 5, 7, 10 підтипи). Фактично така класифікація узагальнює напрями роботи з лексикою в процесі вивчення української мови як іноземної у разі роботи з країнознавчим підручником. Як бачимо, вони відповідають основним розділам лексикології. Закономірно, що з погляду методики викладання іноземної мови ці вправи можемо віднести до тих, що застосовують на етапі автоматизації лексичних навичок на різних рівнях, оскільки аналізовані вправи входять до країнознавчого підручника і передбачають актуалізацію знань, а не презентацію. До вправ на ознайомлення (семантизація) чи презентації лексичного матеріалу умовно можемо віднести із проаналізованого переліку лише вправи 9 типу – встановлення слів за зображеннями. Умовність в такому разі означає, що цей тип вправ в аналізованому підручнику належить до етапу ознайомлення лише за зовнішньою формою.

Висновки. Таким чином, під час аналізу вправ країнознавчого підручника з вивчення УМІ «Ключ до України: міста і люди» (Ключковська та ін., 2020) було розглянуто 60 лексичних вправ, які представляють 10 підтипів. Водночас зазначені підтипи лексичних вправ групуємо на три категорії: ті, що спрямовані на роботу з зображеннями, на роботу зі значеннями слів, на встановлення зв'язків з іншими словами. Лексичні вправи країнознавчого підручника не виходять за межі типології вправ формування лексичної компетентності у загальних курсах із вивчення іноземної мови, зокрема й УМІ. Однак з погляду методики викладання іноземної мови ці вправи, за винятком одного типу, відповідають етапу автоматизації лексичних навичок.

Дослідження, представлене у статті, необхідне для формування методики навчання лексички у курсі УМІ та загалом методики навчання УМІ. В подальшому цю розвідку може доповнити дослідження інших типів вправ аналізованого країнознавчого підручника, а також дослідження методики формування іншомовної лексичної компетентності за допомогою інших підручників з УМІ країнознавчого спрямування та підручників із загальними мовними курсами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко Г. Проведення бінарних занять з УМІ як засіб підвищення мотивації до вивчення лексико-семантичної структури української мови. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2019. Вип. 14. С. 95–104.
2. Гавриловська Л. Вивчення театральної лексики в курсі української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2017. Вип. 13. С. 191–198.
3. Зозуля І., Стадній А. Система передтекстових завдань під час роботи з іншомовними фаховими текстами. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2019. Вип. 14. С. 116–127.
4. Ключ до України: міста і люди : підручник з української мови як іноземної (рівні В2–С1) / І. Ключковська та ін. Львів : Колір ПРО, 2020, Ч. 1. 200 с.

5. Ніколаєва С. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. Вид. 2-ге, випр. і перероб. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
6. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник / О. Бігич та ін. ; за заг. ред. С. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
7. Стандартизовані вимоги: рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С1. Зразки сертифікаційних завдань : посібник / Д. Мазурик та ін. Київ : Фірма «ІНКОС», 2020. 186 с.
8. Тарнопольський О., Кабанова М. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі : підручник. Дніпро : Університет ім. А. Нобеля, 2019. 256 с.
9. Хібеба Н. Презентація як спосіб вивчення економічної термінології на заняттях з української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2017. Вип. 13. С. 228–239.
10. Юзвяк І., Качала О. Вивчення просторічної лексики на заняттях з української мови як іноземної на основі твору Юрія Андруховича «Лексикон інтимних міст». *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*. Острог : Видавництво НаУОА, 2018. Вип. 1 (69). С. 250–254.

REFERENCES

1. Boiko, H. (2019) Provedennia binarnykh zaniat z UMI yak zasib pidvyshchennia motyvatsii do vvyvchennia leksyko-semanticnoi struktury ukrainskoi movy [Conducting binary classes on UMI as a means of increasing motivation to study the lexical and semantic structure of the Ukrainian language] *Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language*. Issue 14. P. 95–104. [in Ukrainian]
2. Havrylovska, L. (2017) Vvyvchennia teatralnoi leksyky v kursy ukrainskoi movy yak inozemnoi [Study of theatrical vocabulary in the course of Ukrainian as a foreign language] *Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language*. Issue 13. P.191–198. [in Ukrainian]
3. Zozulia, I., Stadnii, A. (2019) Systema peredtekstovykh zavdan pid chas roboty z inshomovnymy fakhovymy tekstamy [System of pre-text tasks when working with foreign language professional texts] *Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language*. Issue 14. P. 116–127. [in Ukrainian]
4. Kliuch do Ukrainy: mista i liudy: pidruchnyk z ukrainskoi movy yak inozemnoi (rivni V2–S1) / I. Kliuchkovska ta in. [The Key to Ukraine: Cities and People: A Textbook on Ukrainian as a Foreign Language (Levels B2–C1)] Lviv, 2020. 200 p. [in Ukrainian]
5. Nikolaieva, S. (2002) Metodyka vykladannia inozemnykh mov u serednikh navchalnykh zakladakh [Methods of teaching foreign languages in secondary schools] Kyiv. 328 p. [in Ukrainian]
6. Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka / O. Bihych ta in. [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice] Kyiv, 2013. 590 p. [in Ukrainian]
7. Standartyzovani vymohy: rivni volodinnia ukrainskoiu movoiu yak inozemnoiu A1–S1. Zrazky sertyfikatsiinykh zavdan : posibnyk / D. Mazuryk ta in. [Standardized requirements: Levels of proficiency in Ukrainian as a foreign language A1–C1. Samples of certification tasks: a guide] Kyiv, 2020. 186 p. [in Ukrainian]
8. Tarnopolskyi, O., Kabanova, M. (2019) Metodyka vykladannia inozemnykh mov ta yikh aspektiv u vyshchii shkoli: pidruchnyk [Methods of teaching foreign languages and their aspects in higher education: a textbook] Dnipro, Alfred Nobel University. 256 p. [in Ukrainian]
9. Khibeba, N. (2017) Prezentatsiia yak sposib vvyvchennia ekonomichnoi terminoleksyky na zaniattiakh z ukrainskoi movy yak inozemnoi [Presentation as a way to study economic terminology in Ukrainian language classes as a foreign language]. *Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language*. Issue 13. P. 228–239. [in Ukrainian]
10. Iuzviak, I., Kachala, O. (2018) Vvyvchennia prostorichnoi leksyky na zaniattiakh z ukrainskoi movy yak inozemnoi na osnovi tvoruri Yuriia Andrukhovycha “Leksykon intymnykh mist” [Study of spatial vocabulary in Ukrainian language classes as a foreign language based on the work of Yuri Andrukhovych “Lexicon of intimate cities”]. *Scientific notes of the National University “Ostroh Academy”: series “Philology”*. Issue 1 (69). P. 250–254. [in Ukrainian]